Nr. 47. w Niedzielę

dnia 24. Lutego 1856.

PRZEDPŁATA: ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr. na całe Prusy 2 Tal.

INSERATY: 1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na ¼ szerokości przyjmują się tylko w expedycyi.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, 22. Lutego. — Dzisiejszy Times donosi: że skoro tylko będzie można przebyć Bełt, czaty floty baltyckiéj wypłyną ku Kiel, w celu oczekiwania rozkazów blokowania, które zależeć będą od biegu konferencyi paryskich.

Paryż, 22. Lutego. — Hrabia Orłoff przybył wczoraj do Paryża.

— Dzisiejszy Monitor oświadcza, iż myli się Constitutionnel, gdy umieszczenie artykułu ze Siecle, w Monitorze przypisuje omyłce. Monitor, jedyny organ oficyalny, sam swoje uchybienia poprawia.

Kolonia, 25. Lutego. — Poczta z Anglii z d. 20. m. b. nie nadeszła. Powody niewiadome.

Berlin, 22. Lutego. — Naj. Pan raczył pozwolić malarzowi nadwornemu profesorowi W. Hensel w Berlinie nosić krzyż rycerski orderu Gwelfów nadany mu przez Jego Mość króla hanowerskiego.

Berlin, 22. Lutego. — Budowniczy Karol Ludwik Preinitzer mianowany został królewskim powiatowym budowniczym z poruczeniem mu téj posady w Wehlewie.

Królewska pruska akademia umiejętności obrała na swéj sesyi plenarnéj z d. 14. Lutego 1856 panów Kaspara Zeus w Bambergu, Johna O'Donowana w Dublinie i Ludwika Rene Villermé w Paryżu na swych członków korespondencyjnych w klasie filozoficzno-historycznéj.

Berlin, 21. Lutego. — Im więcéj zbliża się dzień rozpoczęcia konferencyi pokojowéj, z tém większą podejrzliwością spoziera prasa angielska na skutek czynności, które tamże będą miały miejsce. Times mianowicie wynurza w jednym z najświeższych artykułów obawę, ażeby się nie rozwiązał węzeł, łączący dotychczas Anglią i Francyą, w chwili, gdzie dochodzenie i zawarowanie szczególnych interesów Anglii, stanie się jednym z głównych warunków pokoju. Na uwagę zasługuje, co Times mówi o usiłowaniach i zręcznych pochlebstwach rosyjskiéj dyplomacyi i o podobieństwie rządów rosyjskiego, francuskiego i austryackiego. Forma rządu rosyjskiego, mówi dziennik londyński, jest podobniejszą do francuskiego i austryackiego niż do naszego, i z tego powodu liczyć może na większy współudział sprzymierzonych naszych, niż na sympatyą naszą. Po nas niczego się więcéj nie może spodziewać Rosya, jak surowéj sprawiedliwości i poczciwego podtrzymania warunków, jakieśmy podpisali. Wyświecając wewnętrzne to podobieństwo rządów, twierdzi nadto Times, że wojna prowadzona przez Anglią, nie jest wojną rządową lecz wojną narodową, polegającą na woli narodu wolnego, że zaś we Francyi i Rosyi wyłącznie rządy prowadzą wojnę. Nie wdając się w ocenienie twierdzeń londyńskiego dziennika, nie możemy jednakże powstrzymać się od uwagi, że pokój nie będzie tak nieodzownym wypływem konferencyi, jak to stronnicze życzenia dotychczas głosiły, i że artykuł piąty znanych propozycyj stanie się prawdopodobnie kamieniem, o który się rozbiją mgliste marzenia o stanowczém załatwieniu kwestyi wschodniéj.

Frankfurt, 16. Lutego. — Na posiedzeniu związku niemieckiego z dnia 14. b. m. doniosło prezydyum, że p. Brunnow, poseł rosyjski przy tymże związku, zastąpiony będzie w czasie nieobecności swéj przez p. Meugden. Poczém wydział właściwy przedłożył wniosek kilku redakcyj dzienników o ograniczenie przedruku depeszy telegraficznych. Wniosek ten przesłany został rządom niemieckim do oświadczenia się.

Południowy teatr wojny.

Jednym z dotychczasowych skutków wojny wschodniéj, jest ukazanie rządowi rosyjskiemu słabych stron Rosyi, niedostatków w jéj ustroj, wad w organizmie armii, braków w środkach wojennych. Rosya poznała, że przedewszystkiém jest państwem kontynentalném, a starać się winna więcéj o wzrost i udoskonalenie swojéj potęgi lądowéj niż morskiéj, o zniesienie przeszkód krępujących swobodne i szybkie użycie armii. Ogromna przestrzeń państwa a raczéj brak komunikacyi, niedostatek dróg a szczególnie kolei żelaznych, nie dozwalał jéj skupić i skoncentrować szybko w danym punkcie licznych lecz rozrzuconych wojsk; nadużycia w administracyi wojskowéj odbierają i paraliżują część sił armii jeszcze przed walką; brak udoskonalonéj broni palnéj, ujemna strona dotychczasowego regulaminu, niszcząca samodzielność żołnierza przeszkadza rozwinięciu się sił jego i energii w chwili boju; niektóre części państwa wystawione na pierwszy napad, naprzykład Finlandya, nie są dostatecznie umocnione i trzeba wznieść cały system twierdz na ich obronę; jedna flota (baltycka) ma liczne i potężne z pozoru okręty, lecz stare i dawnego systemu niezdatne do walki; druga (czarnomorska) posiadała wprawdzie kilkanaście nowéj budowy statków i dobrych na ich pokładzie żołnierzy, lecz brakowało jéj majtków i żeglarzy. Rosya ujrzała w ciągu wojny te wszystkie niedostatki swoje i stara się im zaradzić. Dla tego wszystkie dzisiaj dzienniki rosyjskie witają z radością pokój, wskazują jak błogim jest w téj chwili dla Rosyi, rozprawiają szeroko jak go zużytkować, co jéj zostanie do zdziałania przez te dni spoczynku, jak ma kraj pokryć siecią kolei żelaznych, by zniszczyć w części krępującą jéj siły przestrzeń, jak podnieść przemysł, udoskonalić fabryki, rozszerzyć handel wewnętrzny, rozwinąć siły i zasoby kraju. Dzienniki te usiłują widocznie ukazywaniem uroczych obrazów pokojowéj przyszłości i potrzeby chwilowego spoczynku, uspokoić stronnictwo wojenne niezadowolnione, jak się zdaje, z przyjęcia przedugodnych warunków poniżających, według ich mniemania, Rosyą, która od lat dwustu kończyła wszelkie wojny i zawierała pokoje z widoczną dla siebie korzyścią. Dla ułagodzenia partyi wojennéj, dzienniki te przedstawiają, że w chwili pokoju Rosya może nietylko rozwinąć swe siły, zapełnić niedostatki, pokryć słabe strony, lecz nadto pełnić swoje posłannictwo w Azyi. Mówią one szeroko o ważności świeżo od Chin nabytéj krainy Amuru; Akademicka zaś gazeta podaje już w kilku numerach szczegółową historyę usiłowań i starań o nabycie téj krainy w XVII. jeszcze wieku przez Rosyę rozpoczętych. Inwalid ruski kreśli dzieje wypraw rosyjskich do środkowéj Azyi od 1600 roku, w którym ataman kozaków uralskich Nieczaj przedsięwziął pierwszą niepomyślną wyprawę do Chiwy, gdyż zginął z całym swym oddziałem. Pszczoła północna zachęcając jak najgoręcéj do budowy kolei żelaznych, wykazując nadzwyczajne z nich dla Rosyi korzyści, rysując nawet ich bieg i kierunek, kreśląc projekt ich budowy przez towarzystwo prywate, zwraca zarazem oczy Rosyi na przymierze z Stanami Zjednoczonemi, nadmieniając, że przeczucie wielkiéj przyszłości, oczekującéj te dwa młode a potężne państwa, naturalnie je zbliża i symputycznie ku sobie pociąga.

Te wszystkie rozprawy dzienników rosyjskich i usposobienie stronnictw tak tłumaczy Times we wstępnym artykule: »Stronnictwo wojenne rosyjskie poczytuje uległość Rosyi za przemijającą; a chwilowy pokój i spoczynek potrzebnym, by rozwinąć daléj plany Piotra wielkiego, Żaden Rosyanin nie porzuca nadziei opanowania kiedyś Konstantynopola; lecz wszyscy mówią: niech wprzód Anglicy zbudują nam potrzebne do tego koleje żelazne, fabryki broni, niech sami dostarczą pierwéj środków, które przeciwko nim użyjemy i cel osiągniemy, gdy chwila przyjazna nadejdzie a Francya w domu siebie zatrudnioną będzie. Rosyjska dyplomacya będzie dziś rozprawiać o błogich owocach pokoju, o rozwijaniu rolnictwa, przemysłu i handlu. Rząd rosyjskich zaraz po zawarciu pokoju zawrze z kompaniami angielskiemi układy względem budowy kolei żelaznych w całém swojem państwie. Te to widoczne korzyści z zawarcia pokoju i z polityki takiéj wynikające, skłoniły W. księcia Konstantego i stronnictwo jego do ustąpienia w obecnéj chwili.« Nie roztrząsamy tutaj, czy ten sąd Timesa jest prawdziwy lub mylny; powtórzymy tylko, że obecna wojna przyniosła Rosyi w owucu poznanie słabych stron swego organizmu i przyczyn paraliżujących jéj siły wojenne, którym to niedostatkom zaradzić będzie się starała.

— Szczegółowe wiadomości z Krymu ze strony sprzymierzonych podane sięgają do 2. Lutego. Według nich zdaje się, że wojska rosyjskie nie otrzymały żadnego uwiadomienia o podobieństwie zawarcia pokoju, gdyż północne warownie sewastopolskie strzelają zawzięcie do południowéj strony, a w nocy na 30. Stycznia usiłowali Rosyanie, lubo bezskutecznie, opanować kilka małych statków wojennych francuskich, które krążą wzdłuż wybrzeża i zapuszczają się aż ku portowi sewastopolskiemu. Parowiec »Tysyphone« wziąwszy na pokład jeńców rosyjskich popłynął do Odessy, aby ich wymienić za oficerów i żołnierzy francuskich będących tam w niewoli. 3000 piechoty i dwie bateryе artyleryi posłano z pod Sewastopola do Kerczu. Pięć pułków angielskich które najdawniéj stoją na krymskim teatrze wojennym, gotuje się do odpłynięcia do Anglii, a równocześnie przybywają oddziały żołnierzy dla wypełnienia ubytków w innych pułkach.

— Według depeszy telegraficznéj zamieszczonéj w dziennikach francuskich, rząd rosyjski zamierza wkrótce rozpuścić rezerwę. Zapewne chcą mówić te dzienniki — mające depesze telegraficzne nawet z Tyflisu dokąd żadne linie telegraficzne nie dochodzą — o drużynach milicyi krajowéj, lecz i tak modyfikowana wiadomość jest mylna a przynajmniéj przedwczesna. (Czas.)

Królestwo polskie.

Gazeta rządowa ogłasza rozkaz dzienny cesarski, mocą którego »adjutanci zmarłego jenerał-feldmarszałka księcia warszawskiego hr. Paskiewicza

Erywańskiego: pułkownik konnéj artyleryi gwardyi ks. Szachowskoj; rotmistrz 4go dywizyonu pułku lejb-kirasyerów cesarza, książę Golicyn 2gi i rotmistrz 4go dywizyonu pułku lejb-kirasyerów cesarzowéj, Reitern 2gi, fliegel-adjutantami JCMci; zaś liczący się w jeździe liniowéj podpułkownik Protasow: pułków gwardyi konnego 4go dywizyonu rotmistrz hr. Kankrin; huzarów JCMci, 4go dywizyonu sztabs-rotmistrz Paniutyn; kozaków, porucznik Kuzniczew; lejb-kirasyerów cesarzowéj, 4go dywizyonu porucznik książe Szczerbatow, adjutantami główno-dowodzącego armiami zachodnią i środkową, jenerał-adjutanta księcia Gorczakowa 1go, a z nich pierwszy z pozostaniem w liniowéj jeździe.«

Tenże sam dziennik zamieszcza następujące postanowienie rady administracyjnéj Królestwa:

1) Stanisław Chojecki; 2) Waleryan Przewłocki, którzy zbiegłszy za granicę, pierwszy w roku 1849 z powiatu konińskiego, a drugi w roku 1848 z powiatu krasnostawskiego, przyłączyli się w r. 1852 do stowarzystwa wychodzców polskich w Londynie; 3) oraz Atoni Kowalski mieszkaniec wsi Ruminiki-Chojno w powiecie lipnowskim, który zbiegłszy w roku 1849 za granicę, pomimo wezwania na oznaczony termin nie wrócił, uznani są za wygnańców i ulegają karze konfiskaty majątku bąć już zasekwestrowanego, bąć następnie jeszcze wykryć się mogącego, a to wedle prawideł postanowieniem zdnia 14. Kwietnia 1835 roku wskazanych.

Francya.

Paryż, 19. Lutego. — Monitor donosi dziś, że fregata »Afrcaine« przybyła wczoraj z Konstantynopola do Tulonu. Dniem pierw odeszły były fregata »Armida« i korweta »Recherche« do Senegalu.

— Okulnik ministra wojny wzywa radzców (poborowych) rewizyjnych do przyspieszenia prac swych, aby ostatni pobór 140,000 wcielonym został do wojska.

— Połogu cesarzowéj spodziewają się między 15. a 20. Marca. Od 1. Marca Dr Dubois będzie w Tuileryach mieszkał. Jeżeli chłopiec się cesarstwu narodzi, ma być osobny lekarz dlań wyznaczony, (pewnie Dr. Barther, lekarz przy szpitalu stéj Eugenii) w innym razie uważają lekarzy cesarzowéj za dostatecznych.

— Poseł turecki wrócił z swéj podróży turyńskiéj do Paryża.

— Debaty tłumaczą się względem artykułu o konferencyach, o który zaczepione były przez Siècle. Mówi ten dziennik, że tylko referował, nie dopuszczał się wcale wyrzeczenia swego zdania.

— Konstytucyonel powstaje na układy z roku 1815 i domaga się rewizyi ich, to samo czyni i Patrie.

— Pan Buol przyjęty został przez cesarza z wielkiém odznaczeniem. Panu Brunnow podał cesarz rękę jako dawnemu znajomemu z Londynu.

— Przyjęcie wczorajsze u hrabiego Walewskiego było nader świetne. Wszyscy pełnomocnicy, prócz p. Brunnow, którego monarcha nie jest jeszcze przez Francyą uznany, byli w kostiumach swych rządów. Wszyscy ministrowie, ciało dyplomatyczne, senatorowie i deputowani byli obecni.

— Na zbiegów z Brukselli, Guernsey i Londynu ściśle tu czuwają. To obostrzenie przypisują ważnym korrespondencyom, prawiących o różnych zamachach.

— Pan Bourqueney wrócił do Paryża z wycieczki swéj z Berri.

— Henryk Heine cały swój majątek zapisał żonie, zostawiając eksekutorem testamentu pana Jauberta, byłego radzcę przy sądzie kassacyjnym. Poety niemieckiego zwłoki złożone będą na cmentarzu Mont martre i orszak pogrzebowy wyjdzie z domu Arenne Malignon.

Anglia.

Londyn, 19. Lutego. — Morning Post wyraża się w sposób następujący o konferencyach paryskich: rządy sprzymierzone winne zwrócić na 3 punkta swoje oko. Muszą swym pełnomocnikom 1) jasne dać instrukcye, 2) niezmiennie trwać przy tych instrucyach, 3) obmyślić środki, jakiemi w razie potrzeby daléj poprowadzić można kroki wojenne. Niech pełnomocnicy szczerze nad tém pomyślą, a rządy niech ich wspierają i niech nie ustają uzbrajania, ani na lądzie ani na wodzie. Te argumenta skłonią Rosyą, że zaniechając względy samolubne i wchodząc w swe własne położenie pozna, że z wojny, którą samowolnie wywołała, nie wychodzi się z dumném czołem, jak się ją rozpoczynało. Rząd nasz jest z sobą zgodny, i stronnictwa, które go w zeszłym roku chciały podkopać, łączą się z nim prawością i odwagą, przynoszącą im wielki zaszczyt. Lud jest po stronie rządu. Jako jeden mąż, pragnie on, aby pokój odpowiadał czci i godności narodowéj, roli, jaką odgrywa w walce. Pełnomocnicy nasi mogą być pewni, że instrukcye ich będą jasne, że pomoc będzie niezachwianą, jakiéj im rząd udzieli. Mogą oni liczyć — o czém Rosya niech nie zapomina — na broń angielską, za którą uchwycim, skoro się pokaże, że pokój jest niemożliwym.

— Wczoraj przedłożył minister skarbu zebranym bankierom i kapitalistom warunki pożyczki i zarazem opłat oświadczające, iż cały dług państwa wynosi 23,000,000 funt. szt. Obligi, jakie rząd ma zamiar w obieg puścić, wynosić mają 3 miliony funtów szterlingów. — Lord Palmerston miał wczoraj posłuchanie u królowéj.

Posiedzenie izby wyższéj z 18. Lutego. — Lord kanclerz odczytuje list lorda Wensleydale, w którym nie chce być bronionym przez rzecznika w komitecie prywilegijnym. Izba konstytuje się w komitet prywilegijny i po długiéj dyskusyi oświadcza lord Lyndhurst, że w piątek wniesie o rezolucyą, w któréjby wyrzeczono, że ani patent pana J. Parkas, ani w skutek tego wygotowane pismo zapraszające mu wystąpienia w izbie wyższéj, nie nadaje mu prawa zająć miejsce w parlamencie i głosować. Następnie po posiedzeniu komitetu zapytuje pan Handwike, kiedy rząd zamyśla złożyć papiery tyczące się poddania się Karsu. Pan Grandville nie daje żadnéj w tém odpowiedzi. Potem pan Albermasle składa petycyą kupców Singasmo i innych miast handlowych Indyi Wschodnich zapytując się, jakie środki przedsięwziął rząd celem przytłumienia zabójstw na wodach hinskich. Pan Grandville odpowiada, że jeneralny gubernator Indyi Wschodniéj wysłał w tym celu parowiec floty wschodnio-indyjskiéj.

Posiedzenie izby niższéj z 18. Lutego. — Na dziennym porządku znajduje się drugie odczytanie projektu do prawa względem reformy sądu kancelaryjnego irlandskiego. Filygerald wnosi o odroczenie téj rzeczy aż po 6 miesiącach, czyli innemi słowy, o odrzucenie bilu. Po długiéj debacie postanawia rząd, po 14 dniach kazać odczytać drugi raz rzeczonego bilu.

Austrya.

Koresponzent paryski do Oestr. Ztg. pisze o naradach poufnych poprzedzających konferencye pokojowe. Odkąd Rosya, mówi on, przyjęła propozycye austryackie bezwzględnie, hr. Walewski, lord Cowley i bar. Hübner, naradzają się wciąż celem wyraźnego oznaczenia każdego paragrafu preliminaryów pokojowych parafowanych w Wiedniu 1go b. m., tak aby przed rozpoczęciem konferencyi nie było między państwami sprzymierzonemi żadnéj z tego powodu wątpliwości. Rezultat tych narad poufnych przesyłanym bywa natychmiast telegrafem do Londynu i Wiednia, odpowiedzi obu gabinetów tą samą idą drogą; tym więc sposobem po dziś dzień wszystkie kwestye zasad umówione są między mocarstwami sprzymierzonemi. Mówią tu o tych kwestyach zasad, które zastrzegają *casus belli*, a przeto już w obradach nad punktami przedugodnemi stale muszą być rozwiązane. W liczbie ich ważnem jest przedewszystkiem pytanie, czy Mikołajew ma być zburzony, i odpowiednio do 3go punktu preliminaryów parafowanych, arsenał tameczny morski ma być zniesiony. Państwa sprzymierzone zgodziły się co do tego, że punkt trzeci odnosi się tylko do tych miejsc warownych, które na prawdę leżą nad morzem, gdy tymczasem Mikołajew leżąc z dala od morza liczy się do zakładów żeglugi wewnętrznéj. Podobne tłomaczenie tego punktu świadczy o umiarkowaniu i z góry jest rękojmią, że ów nader rociągły piąty punkt nie będzie mieścił w sobie żadnego warunku, któryby Rosya odrzucić miała prawo. Jeden z dyplomatów rzekł dziś do mnie: »Bądź pan pewny, że jeżeli cesarz Napoleon podaje rękę Rosyi do nowych układów, czyni to w przekonaniu, że pokój da się na téj drodze osiągnąć; inaczéj bowiem nie chciałby odgrywać przed krajem drugiego aktu komedyi dyplomatycznéj, jaką dawano przed kilkoma miesiącami w Wiedniu.« Za pewność tych słów ręczę, a nie potrzebują one komentarza.

Galicya.

Kraków, 14. Lutego. — Wystawa sztuk pięknych otwarta w dn. 9ym Lutego, wzbogaca się codzień nowo przybywającemi obrazami i rzeźbami, i zdaje się, że nietylko nie ustąpi przeszłorocznéj co do znamienitszych utworów, ale o wiele liczniejszą się pokaże. Jak dotąd jest tam prześliczny portret pędzla Winterhaltera, Bitwa w Egipcie p. Langlois, widok Utrechtu p. Majerheima, męczeństwo św. Stanisława, wielki historyczny obraz Knorra z Düsseldorfu; kilka pięknych utworów Schönherra' Fustawá Müllera, Waltera a oraz konie Hahna z Drezna. Oprócz tych cudzoziemskich artystów i nasi niepoślednie zajmują miejsce. Boratyński bawiący we Florencyi, najchojniéj zaopatrzył wystawę, to krajobrazami olejnemi, to akwerellowemi, to portretem wielkiego podobieństwa i charakteru księdza biskupa Łętowskiego, niemniéj portretem swego syna i kilkoma innemi kompozycyami historycznemi. Lesser z Warszawy nadesłał wielki obraz historyczny, przedstawiający Bolesława Krzywoustego klęczącego przed swoim ojcem. Simmler kilka portretów, między temi pret znanego pisarza Podróży Tripplina i Improwizatorki Deotymy; Dembowski coraz wyborniejszemi odznacza się krajoarazami. Płończyński wystawił także dwa widoki Zamku Krakowskiego. Strzegocki wnętrze Refektarza OO Reformatów. Grabowski parę typowych głów ludu krakowskiego. Gerson piękny widok Ossolina. a Kapliński z Paryża nadesłał wielką historyczną kompozycyę Obrony Częstochowy, która była robioną była na wystawę paryską są tam i wileńskiego malarzu J. Moraczyńskiego portrety, między nimi ciekawy portret hetmana Mazepy. Zgoła te nadsełane zewsząd utwory pędzla naszych malarzy, świadczą już jaki jest ruch w dziedzinie sztuki i czego się można w krótkim lat przeciągu spodziewać, kiedy takie początki.

Kraków, 17. Lutego. — Na mocy obwieszczenia rządowego, otwarcie kolei żelaznéj z Krakowa do Dembicy nastąpi 25. b. m. bez żadnéj poprzedniéj uroczystości.

Kronika miejscowa.

Grodzisk, 19. Lutego. — W dniu dzisiejszym odbyło się tu walne zebranie towarzystwa gospodarczego powiatu bukowskiego, na którém przyjęto przedłożone statuta z małemi odmianami. Osnowa tychże jest w treści następująca. Celem towarzystwa jest podniesienie gospodarstwa; cel ten ma być osiągnięty za pomocą rozpraw o praktycznie dokonanych lub teoretycznie proponowanych odmianach w dziedzinie gospodarstwa; przez zamianę poczynionych doświadczeń; przez rozpowszechnianie pism czasowych gospodarczych, i przez pobudzenie włościan do umiejętnego gospodarstwa. Towarzystwo ma pięciu przełożonych, pomiędzy którémi hr. Adam Żółtowski jest przewodniczącym, p. Pouret zastępcą tegoż, sekretarzem p. Giersz, zastępcą tegoż p. Felix Wize i podskarbim p. Beyme. Towarzystwo zjeżdża się przynajmniéj trzy razy do roku w Grodzisku. Środki pieniężne na druki, doświadczenia, nagrody i t. p. powstają ze składki, którą każdy z członków w rocznéj iłości trzech talarów opłaca. Wszelkie postanowienie, obory, przyjmowania nowych członków odbywają i rozstrzygają się większością głosów. Po dokonanym oborze przełożonych w sposób przeznaczony, podpisało 32 członków obecnych czynność słowną, poczém zamknięto posiedzenie.

Gazeta niemiecka poznańska z 23. b. m. donosi z Lwowka: Mówią, że i powiat bukowski ma być drogą żwirową przecięty. Kierunku, jaki linii téj drogi nadadzą, nie wiemy jeszcze. Koszta na to ma wyłożyć powiat, rząd tylko dokłada premii 7000 tal. na milę.

Taż gazeta donosi z Rawicza: Szkoła realna ma być zamieniona na gymnazyum. Rada szkolna ma zamiar udać się w téj mierze do rządu o pomoc.

Taż gazeta donosi z Bydgoszczy pod d. 20. Lutego: Wisła nieco urosła, lód zaczął już odpływać i byłby szczęśliwie odpłynął, gdyby się nie były zatkały lody w skutek nastąpionych nagle mrozów. To zrządziło w nizinach wiele szkody; w niektórych miejscach pluszczy woda aż pod dachy domów. — Królewska regencya bydgoska udzieliła publiczną pochwałę księdzu proboszczowi Zajączkowi w Wylatowie za okazaną szczodrobliwość w swojéj parafii. Z własnych bowiem funduszów wystawił ubogiéj swéj gminie czworak, kurnik i stodołę, kazał odarnić plac przed kościołem, dwa ołtarze ozłocić, 14 nowych wystawić ławek i zakupił 5 ornatów mszalnych, co wszystko przeszło 500 tal. wynosi. — Podług téjże gazety zamierza rząd w Kcyni otworzyć seminaryum nauczycielskie katolickie na 60 seminarzystów i 5 nauczycieli.

Przeznaczony ma być na ten cel klasztor z wielkim ogrodem, do którego odstąpienia gmina katolicka się skłania. Byłoby to trzecie seminaryum w Wielkiém Księstwie Poznańskiém.

Rozmaite wiadomości.

— Każdy stan i zatrudnienie staje się właściwych chorób przyczyną. Szewcy zmuszeni pracować schyleni i z nogami skurczonemi podlegają ciężkim z tego powodu chorobom i wielu z nich musi w późniejszym zwłaszcza wieku szukać innego sposobu do życia. Nie od rzeczy przeto będzie oznajmić im, iż szewc Süssmann w Hamburgu wynalazł warsztat szewski, przy którym pracować można stojąc albo też siedząc na wysokim stołku, a tameczne towarzystwo rzemieślniczne przekonawszy się o dobroci tego wynalazku obdarowało wynalazcę złotym medalem i gorliwie zachęca do rozpowszechnienia tego warsztatu.

Wiadomosci literackie.

Poznań, 23. Lutego. — »Przyrody i Przemysłu« wyszedł Nr. 8. i zawiera: Wykład pojawów przyrodniczych z dziedziny martwéj przez J. S. Drzewa olbrzymie. — Część praktyczna. Przemysł: Morskie doki i warsztaty, przez Netrebskiego. — Wolfardina Tetracentimetr. — Rólnictwo: O saletrze chilijskiéj. — Wpływ saletry zwyczajnéj na roślenie.

Wiadomości naukowe.

Warszawa. — »Biblioteka Warszawska« zamieszcza następujące doniesienia z nowości literackich:

Apolinary Zagórski skończył przekład 1go tomu astronomii popularnéj Franciszka Arago.

— Nakładem Ig. Klukowskiego i Walentego Rafalskiego wyszedł pierwszy zeszyt »Bibliografii krajowéj.« Treść tego pisma wyjaśnia prospekt. »Dokładnego katalogu książek polskich, któryby obejmował dzieła wydane tak w Warszawie, jak Petersburgu, Wilnie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i w wielu innych miastach zagranicznych, nie posiadamy dotąd. Brak ten czuć się nietylko daje w handlu księgarskim, ale i dla czytającéj powszechności. Statystyka taka literacka, przy obudzonym ruchu piśmiennictwa naszego niezaprzeczoną ma wartość, i wielkiego jest użytku: pojedyńcze katalogi od czasu do czasu wydawane przez księgarzy, nie odpowiadają w zupełności téj potrzebie: bo tylko szczegółowe nakłady obejmują. Przekonani o konieczności zespolenia w jedną całość wiadomości rozrzuconych o wychodzących z druku książkach polskich, zamierzyliśmy ogłaszać takowe zeszytami p. n. »Bibliografia krajowa.« Każdy zeszyt obejmie arkusz lub więcéj ścisłego druku, ułożony porządkiem alfabetycznym. Przy końcu seryi złożonéj z XII. zeszytów, dodany zostanie spis szczegółowy, podług różnych gałęzi literatury, tak aby czytelnik na pierwszy rzut oka mógł widzieć w każdym rodzaju nauki wydane dzieła. Bibliografia krajowa nie tylko obejmie dokładnie to, co zawierały dotąd katalogi, ale nadto w oddzielnych rozprawach wiadomości o drukarniach, księgarniach, o handlu księgarskim itp. W miejscach właściwych dodane będą ogłoszenia o wydanych rycinach, notach i przypisy, w których podamy już całkowicie, już w treści ogloszenia i prospekta na ważniejsze dzieła.« Stosownie do tego prospektu, wydanym został pierwszy zeszyt w wielkiéj ósemce str. 16 ścisłego druku (we dwie szpalty) obejmujący. Zawiera spis dzieł porządkiem alfabetycznym z r. 1855 1856; daléj idą nuty, ryciny doniesienia literackie. Oddzielny ustęp stanowią drukarnie warszawskie, gdzie czytamy szczegółowy opis znakomitego nie dawno zakładu Stanisława Strąbskiego. W rozprawie téj bezstronnie wykazano zasługi Strąbskiego, tak w podniesieniu i udoskonaleniu sztuki drukarskiéj u nas w kraju, jak i w reformie naszych kalendarzy. Kończą ten zeszyt ogłoszenia księgarskie. Nizka cena prenumeraty, bo tylko rs. 1 kop. 50 w Warszawie, a z przesyłką pocztową rs. 2 wynosząca i ważność przedmiotu, obchodzącego żywo zwolenników literatury ojczystéj, dają nadzieję że przedsięwzięcie to znajdzie współczucie i poparcie.

— Władysław Syrokomla, po wydaniu 3 i 4 tomu gawęd swoich i rymów ulotnych, wykończa powieść nową p. n. »Stare wrota,« gdzie wyprowadza na scenę postać ks. Piotra Skargi. Tenże autor wydał IIgą część »Chaty w lesie.«

— E. Rastawiecki wykończył już 3ci i ostatni tom, swego słownika malarzów polskich. Oprócz tego przygotował obszerny i najdokładniejszy spis wszystkich prac Falka.

— Pisma nasze ogłosiły nadzwyczaj ważną wiadomość o odkryciu w archiwum Królewca rękopismu w jęsyku polskim, obejmującego dzieje księstwa mazowieckiego przez Jarosława kanonika płockiego, pisanego słowiańskiemi literami. Pczejść on miał z archiwum metryki koronnéj w Warszawie do Prns. August Bielowski w artykule, któryśmy dawniéj ogłosili w piśmie naszém pn. »Pierwsze pomniki języka polskiego« wspomniał już o téj kronice. Dziś potrzeba tylko sprawdzenia téj wieści: byłby to skarb nieoceniony dla naszych dziejów. Ogłoszenie o tém odkryciu podał akademik Kunik w *Bulletin de la classe de sciences historiques., philologiques et politiques* (tom VIII. nr. 13 i 14 str. 224.) wydananym w Petersburgu.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 22. Lutego.

Pszenica 80—118 tal.

Żyto na Luty i Luty Marzec $75\frac{1}{2}$—75 tal., na dostawę wiosenną $76\frac{1}{2}$—77—76 tal., na Maj Czerwiec 76—$\frac{1}{2}$—76 tal., na Czerwiec Lipiec $73\frac{1}{2}$—73 tal.

Jęczmień wielki 54—58 tal.

Owies $33\frac{1}{2}$—35 tal.

Groch 76—86 tal.

Olej rzepiowy $16\frac{2}{3}$ tal., na Luty i Luty Marzec $16\frac{1}{3}$ tal., na Marzec Kwiecień $16\frac{1}{3}$ tal., na Kwiecień Maj $16\frac{5}{12}$—$\frac{1}{3}$—$\frac{5}{12}$ tal., na Wrzesień Październik $14\frac{1}{3}$—$\frac{5}{12}$ tal.

Okowita bez beczki $27\frac{1}{2}$—$\frac{1}{8}$ tal., na Luty i Luty Marzec $27\frac{1}{4}$—27 tal., na Marzec Kwiecień $27\frac{1}{4}$—$\frac{1}{8}$ tal., na Kwiecień Maj $27\frac{1}{2}$—28—$27\frac{5}{8}$ tal., na Maj Czerwiec $28\frac{1}{2}$—28 tal., na Czerwiec Lipiec 29—$28\frac{1}{2}$ tal.

Szczecin, 22. Lutego.

Żyto na dostawę wiosenną i Maj Czerwiec 76 tal., na Czerwiec Lipiec 76 tal.

Olej rzepiowy 16 tal., na Kwiecień Maj $16\frac{1}{12}$ tal., na jesień $14\frac{1}{4}$ tal.

Okowita 13 proc., na dostawę wiosenną $12\frac{1}{4}$ proc.

Gdańsk, 21. Lutego. — Poprawa o któréj donieśliśmy w ostatnim sprawozdaniu na wszystkich angielskich targach przewidziane zrobiła postępy, a kupcy tem chętniéj przyjmowali podwyższenie 1 do 3 szyl. na kwarterze, że dowozy krajowe znacznie się zmniejszyły, a gwałtowne deszcze niższe pola postawiły pod wodą. Targi się zamknęły na korzyść sprzedających, a pozostałe z ostatnich dni próby z łatwością dały się umieścić.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu:

	Pszenicy.	Jęczmienia.	Owsa.	Bobu i grochu.	Siemie lniane i rzepak.	Mąki cetn.
z kraju	5167	3599	7348	1174	—	30,325
z zagranicy	25,147	—	4265	456	38,905.	44,688

W ożywieniu handlu zbożowego w Londynie targi irlandzkie, szkockie i prowincyalne okazywały równie ożywienie.

We Francyi ogólna hausa i ceny znowu parę franków przybrały.

W Belgii, Holandyi i Hamburgu większy był ruch i większa ochota do kupna. Sprzedający bynajmniéj się nie naciskali i owszem ze strony kupującysh naleganie było widoczne.

Na naszéj giełdzie zaledwo parę małych partyek pszenicy i to nizkiéj wagi przeszło z rąk do rąk. Żyto było więcéj poszukiwane i w ciągu ostatnich 8 dni o pełne 30 guld. na łaszcie podniosło się.

W ogólności handel obracał się w szczupłych zakresach potrzeb piekarskich.

Otrzymaliśmy w Gdańsku ładunek kukurydzy, którą ofiarują właściciele po 600 guldenów łasztę, ale dotąd nic się nie dało umieścić. Piekarze jednak robią próby.

W upłynionym tygodniu mieliśmy silne mrozy 6 do 10 stopni a nad Wisłą 14. Lody się znów wzmocniły, lecz wczoraj i dziś lekka odwilż.

Kursa zamian. — Londyn $201\frac{1}{2}$. Amsterdam $102\frac{1}{2}$. Hamburg $45\frac{1}{4}$.

Alexander Makowski & Comp.

Przybyli do Poznania 23. Lutego.

BAZAR: Błociszewski z Przecławia, Rekowski z Koszut, Jaraczewski z Lipna, Swinerski z Kruszewa, Zakrzewska z Osieki.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Krebs z Frankfurtu, Winter z Kolonii, Brotzmaun i Sonnenfeld z Berlina.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: bar. Firck z Alt-Görlitz, Radońska z Dominowa, Zastrow z Leszna, Knoop z Szczecina, Heck, Hahn i Gottliebsohn z Berlina.

HOTEL DU NORD: Żółtowski z Ujazdu, Mayer z Czarnotula, Hempel z Szczecina.

POD CZARNYM ORŁEM: Hoffmann z Łazyonowa, Rectz z Kromolic.

HOTEL PARYZKI: Łubieński z Woli, Kosmowski z Sokołowa, Szeliski z Kleparza, Schreiber z Owieczek, Cunow z Trzemeszna, prob. Kunze z Kembłowa.

HOTEL BERLINSKI: Swinarski z Ruszkowa, Freygang z Podarzewa, Rekowski z Wrześni, Knitter z Gdańska, Rodloff z Sierakowa, Wollmann z Berlina, Katz z Rogoźna, Kamiński i Intress z Wrześni.

POD BIAŁYM ORŁEM: Melzer z Wronek, Gerecke z Żylic.

POD TRZEMA LILIAMI: Białęcki z Samocina, Szatkowski z Jaktorowa.

W MIESKANIU PRYWATNEM: Bieńkowska z Smuszewa, ul. Wrocławska 18.

Cotylko wyszły u

Ed. Bote i G. Bock Król. nadwornego handlu muzykaliów

Poznań w Rynku 6. Berlin Jaegerstr. 42.
Wieniawski, Pensée fugitive op. 8 Sgr. 17½.
Lefebure-Wely, Le calme du soir op. 60; La Retraite militaire, op. 65. Sgr. 12½. Löschhorn, op. 30. Nr. 1. La Blondine. Nr. 2. La Brunette. Nr. 3. La Taquine à 17½ Sgr.

Powyższe jako też wszystkie ogłoszone muzykalia są do nabycia i znajdują się téż w naszym zakładzie pożyczalni nót pod najkorzystniejszemi warunkami. Abonament rozpoczyna się z każdym dniem.

OBWIESZCZENIE.

Przy wczorajszym oborze w celu uzupełnienia zgromadzenia reprezentantów miasta obranym został przez obiorców II. oddziału na lat 6 począwszy od 1. Stycznia r. 1855. właściciel Schlegel, co podajemy do wiadomości na mocy §. 27. ordynacyi miejskiéj. Poznań, dnia 20. Lutego 1856.

Magistrat.

OBWIESZCZENIE.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu. Wydział I. dla spraw cywilnych.
Poznań, d. 10. Lutego 1856.

Mocą wyroku prawomocnego podpisanego Sądu z dnia 26. Listopada r. z. ukradzione wedle podania handlu »wdowa Lubenau i syn« w Poznaniu listy poznańskie rentowe
litt. A. na 1000 tal. Nr. 3885 i
litt. B. na 500 tal. Nr. 901
za umorzone uznane zostały i wszyscy ci, którzyby pretensye do nich rościli, prekludowani zostali.

Walne Zebranie Towarzystwa Agronomicznego ***Średzko-Wrzesińskiego*** odbędzie się dnia 1. Marca r. b. o godz. 11. przed południem w lokalu ***Paprzyckiego w Wrześni.***

Gdy w skutek postanowienia Naczelnego Prezesa zmiany w Statutach stały się koniecznemi, przeto Dyrekcya wszystkich członków usilnie na to Walne Zebranie zaprasza Dyrekcya.

W piątek dnia 29. Lutego r. b. przed południem o godzinie 10. odbędzie się w Kościanie w oberzy Gąsiorowskiego, ostatnie walne zgromadzenie roku zawiązkowego ***towarzystwa agronomicznego powiatu Kościańskiego,*** na które Panów członków w celu licznego zebrania się, niniejszém zapraszamy uprzejmie.

Nietążkowo, dnia 17. Lutego 1856.

Dyrekcya.

---

10 Tal. nagrody.

Dnia 15. b. m. o godzinie 6téj w wieczór została jednemu z mych przyjaciół, skradzioną z niepokrytéj bryczki, paczka zawierająca: czarną sukienną rewerendę, rysunek wraz z obrachunkiem na budowlę i następujące papiery z bieżącemi kuponami.

A. 4% listy zastawne.
Nr. 64/621. Konary Pt. Krobia na 100 Tal.
» 72/4569 Grembanin » Ostrzeszow « 100 »
» 21/7539 Ułanowo » Gniezno » 25 »

B. 3½ listy rentowe.
Nr. 14/530 Odrowąż Pt. Gniezno na 100 »
» 109/4965 Wierzonka » Poznań » 40 »

C. Poznańskie listy zastawne.
Litera E. Nr. 1167 na . . . . 10 »
» E. » 2203 » . . . . 10 »
» E. » 2204 » . . . . 10 »
» E. » 28 » . . . . 10 »

Przed zakupieniem tychże się ostrzega z nadmienieniem, iż wszystkie te papiery były przez tutejszy jeneralny konsystorz arcybiskupi z obiegu publicznego wypuszczone. Kto mi do odzyskania téj straty dopomoże, odbierze natychmiast powyższą nagrodę. ***A. Remus.***

Dla rólników!

Niniejszém polecamy ***skład nasz nasion gospodarczych i nawozów,*** jak najlepiéj zaopatrzony nadmieniając, iż Panowie nasi zastępcy po prowincyach, w Poznaniu Pan **Rudolf Rabsilber,** cenniki, jako też prospekta o uprawie ***kukurydzy, buraków, o użyciu Guana, saletry Chilijskiéj*** i t. d. bezpłatnie wydzielają.

Nasz zapas ***kukurydzy Amerykańskiéj*** jest już w drodze, i oczekujemy takową w końcu miesiąca Marca. Chcąc zaś aby wszelkie obstalunki wykonane być mogły, upraszamy jak uajuniżeniéj ***o spieszne nadesłanie takowych,*** bądź to nam wprost, bądź też naszym Panom zastępcom. Berlin, dnia 26. Stycznia 1856.

J. F. Poppe i Społka.

Odwołując się na powyższe ogłoszenie polecam się szanownéj rólniczéj publiczności do przyjmowania obstalunków jak najuniżeniéj.

Poznań, dnia 23. Lutego 1856.

Rudolf Rabsilber,
Kantor: wielkie Garbary Nr. 18.

Medal złoty 1845. — Medal srebrny 1845.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,

na uleczenie całkowite chorób piersiowych jakiemi są: katar, kaszel, dychawiczność, ściśnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak ***Pate Pectorale*** przez aptekarza Georgé w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w ***Poznaniu,*** tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady ***A. Szpingiera,*** na przeciw zegaru pocztowego.

Fabryka Machin i Narzędzi Rólniczych
H. Cegielskiego w Poznaniu

poleca na nadchodzącą wiosnę znaczny wybór machin i narzędzi rólniczych, a mianowicie: Brosowskiego machiny do wykopywania torfu, Siewniki do zboża Toruńskie i Schmidtowskie, Siewniki do koniczyny i traw, rzędowe siewniki do rapsu, Siewniki Beerenda do guana pod kartofle; poprawne pługi polskie, Hohenheimskie, Amerykańskie, Szkockie, Czeskie ruchadła, trzy-skibowe pługi do zasiewu, pługi przegonowe, radełka Amerykańskie do obsypywania kartofli i ćwikły, wypełacze do marchwi i ćwikły (ręczne i konne) pogłębiacze Hohenheimskie, Pitzpulskie i Sprengloskie, Exstirpatory o 7 radliczkach z kołem i bez koła, znaczniki do marchwi przez Schultze-Schultzendorfa, Krymery czyli Szarpaki mniejsze i większe, brony Brabanckie i t. p. Cenniki przesyłają się na żądanie.

Oznajmiam niniejszém uniżenie, że otrzymałem z jarmarku Frankfurtskiego osobiście zakupione towary i że mój skład w najnowsze wyroby modne zaopatrzyłem.

Poznań, dnia 23. Lutego 1856.

Antoni Schmidt.

Nasiona buraków i ***długiéj białéj olbrzymiéj marchwi z zielonemi główkami,*** ofiaruję w ***najlepszym gatunku.***

Katalogi mego licznego składu nasion jarzynnych, polnych, traw, leśnych i kwiatów są u mnie na każde żądanie bezpłatnie i franco.

Handel nasion
Henryk Mayer,
ogrodnik sztuczny i handlujący, przy ulicy Króleskiéj Nr. 15*a*.

Olbrzymiego Prosa do siewu macka po 1 Tal. nabyć można w Dom. ***Piotrowo*** pod Poznaniem, jako téż w Poznaniu w Handlu Pana Leona Żupańskiego w Rynku pod Nr. 54.

Wielki i mały Pomorski groch do siewu i do gotowania, jako i jagódki jałowcowe poleca tanio **Maurycy Briske,**
na rogu Wronieckiéj i Kramarskiéj ulicy Nr. 1.

SIANA

pogodnie zebranego około 200 centnarów dostać można kupić za cenę umiarkowaną w ***Gostyniu.*** Bliższych szczegółów udziela tamże

Bartlewicz.

Miód z Hawanny

w najlepszym gatunku otrzymał i poleca na wagę tanio
Wilhelm Schmädicke,
Wielkich Garbar 33.

Towary do bielenia

podejmuje się na swój w Szląsku urządzony ***naturalny bielnik darniowy*** przesyłać.

S. Kantorowicz, w Rynku Nr. 65.
Handel płócien i dywanów.

Ponieważ jestem upoważniony, od zagranicznych kapitalistów w W. Ks. Poznańskiém dobra do zakupienia podać, upraszam niniejszém posiedzicieli, którzy mają zamiar swe dobra sprzedać, aby specyalne warunki franco do mnie nadesłać raczyli.

Posiedziciel gospodarstwa i Agent dóbr
C. Schultz.
Jasinów pod Swarzędzem.

Urzędnik leśny, który znacznemi lasami zarządzał, otrzymawszy najlepsze świadectwa i rekomendacye, szuka umieszczenia. Niżéj podpisany udzieli szczególniejsze wiadomości.

Poznań, dnia 24. Lutego 1856.

J. Jagielski, Aptekarz.

Uczeń mający ochotę pójść w naukę, może się zgłosić na Jezuickiéj ulicy Nr. 5/6. u

W. Grünastla, pozłotnika.

Prawdziwy turecki tytoń poleca
T. Bréchan, ulica Nowa Nr. 14.

Makuchy lniane i rzepiowe

przedaje po zniżonych cenach
Skład gazu i rafinerya oleju
przy narożniku ulicy Zamkowéj. ***Adolf Asch.***

Węgorze wędzone, ***śliwki, gdańskie*** wódki, drobne ***kaszki,*** różne ***herbaty*** jako też z ***kakao, Modre*** zwane Wiktorzy, ***minogi,*** różne ***Araki,*** dobór towarów ***korzennych*** i ***cygar*** poleca.

J. N. Leitgeber.

Świec Stearynowych paczkę po 7½ Sgr., cetnar po 33 Tal. poleca ***Izydor Busch,*** plac Wilhelmowski 16.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 22. Lutego 1856	Stopa pCt	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	100½
dito z roku 1850. . . .	4½	—	100¾
dito z roku 1852. . . .	4½	—	100¾
dito z roku 1853. . . .	4	—	97¼
dito z roku 1854. . . .	4½	—	101
Obligi długu skarbowego	3½	87	—
dito premiów handlu morskiego . .	—	149¼	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	—
dito miasta Berlina	4½	—	100½
dito dito	3½	—	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	3½	96	—
dito Prus Wschodnich. . .	3½	—	—
dito Pomorskie	3½	—	95½
dito W. X. Poznańskiego .	4	—	100¾
dito W. X. Pozn. (nowe) .	3½	—	90¾
dito Szląskie	3½	—	—
dito Prus zachodnich. . . .	3½	—	87⅜
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	92¾
Louisdory	—	—	110⅞
Akcye kolei żelazn. Starogr Poznańsk.	4	—	95½